ประโยค ๑ - ๒
แปล มคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อถนฺเตวาสิกา อาจริยํ เอตทโวจุ๎ "เตนหิ สตฺถุ สนฺติกํ คจฺฉามาติ ฯ "ตาตา ตโย เสฏฺฐิโน อมฺหากํ พหุปการา, เสฺว เตสํ นิเวสเน ภิกฺขํ คณฺหิตฺวา เตสมฺปี อาจิกฺขิตฺวา คมิสฺสาม, อธิวาเสถ ตาตาติ ฯ เต อธิวาสยึสุ ฯ ปุนทิวเส เสฏฺฐิโน ยาคุภตฺตํ สมฺปาเทตฺวา อาสนานิ ปญฺญาเปตฺวา "อชฺช โน อยฺยานํ อาคมนทิวโสติ ฌตฺวา ปจฺจุคฺคมนํ กตฺวา เต อาทาย นิเวสนํ คนฺตฺวา นิสีทาเปตฺวา ภิกฺขํ อทำสุ ฯ เต กตภตฺตกิจฺจา "มหาเสฏฺฐิโน มยํ คมิสฺสามาติ วทึสุ ฯ "นนุ ภนฺเต ตุมฺเหหิ จตฺตาโร วสฺสิเก มาเส อมฺหากํ คหิตา ปฏิญฺญา; อิทานิ กุหึ คจฺฉถาติ ฯ "โลเก กิร พุทฺโธ อุปฺปนฺโน, ธมฺโม อุปฺปนฺโน, สงฺโฆ อุปฺปนฺโน; ตสฺมา สตฺถุ สนฺติกํ คมิสฺสามาติ ฯ "กึ ปน ตสฺส สตฺถุ สนฺติกํ ตุมฺหากญฺเญว คนฺตุ๎ วฏฺฏตีติ ฯ "อญฺเญสมฺปี อวาริตํ อาวุโสติ ฯ "เตนหิ ภนฺเต อาคเมถ, มยํปี ปริวจฺฉํ กตฺวา คจฺฉามาติ ฯ "ตุมฺเหสุ ปริวจฺฉํ กโรนฺเตสุ, อมฺหากํ ปปญฺโจ โหติ, มยํ ปุรโต คจฺฉาม, ตุมฺเห ปจฺฉโต อาคจฺเฉยฺยาถาติ วตฺวา เต ปุเรตรํ คนฺตฺวา สมฺมาสมฺพุทฺธํ ทิสฺวา อภิตฺถวิตฺวา วนฺทิตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทึสุ ฯ อถ เนสํ สตฺถา อนุปุพฺพึกถํ กเถตฺวา ธมฺมํ เทเสสิ ฯ เทสนาปริโยสาเน สพฺเพ สห ปฏิสมฺภิทาหิ อรหตฺตํ ปตฺวา ปพฺพชฺชํ ยาจิตฺวา "เอถ ภิกฺขโวติ วจนสมนนฺตรเมว อิทฺธิมยปตฺตจีวรธรา วสฺสสติกตฺเถรา วิย อเหสุ๎ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. เตปิ โข ตโย เสฏฺฐิโน ปณฺเจหิ ปณฺเจหิ สกฏสเตหิ วตฺถจฺฉาทน-สปฺปิมธุผาณิตาทีนิ ทานูปกรณานิ อาทาย สาวตฺถึ ปตฺวา เชตวนํ ปวิสิตฺวา สตฺถารํ วนฺทิตฺวา ธมฺมกถํ สุตฺวา กถาปริโยสาเน โสตาปตฺติผเล ปติฏฺฐาย อฑฺฒมาสมตฺตํ ทานํ ททมานา สตฺถุ สนฺติเก วสิตฺวา โกสมฺพีคมนตฺถาย สตฺถารํ ยาจิตฺวา, สตฺถารา ปฏิญฺญํ ททนฺเตน “สุญฺญาคาเร โข คหปตโย ตถาคตา อภิรมนฺตีติ วุตฺเต, “อญฺญาตํ ภนฺเต, อมฺเหหิ ปหิตสาสเนนาคนฺตุํ วฏฺฏตีติ วตฺวา โกสมฺพึ คนฺตฺวา โฆสกเสฏฺฐี โฆสิตารามํ กุกฺกุฏเสฏฺฐี กุกฺกุฏารามํ ปาวาริกเสฏฺฐี ปาวาริการามนฺติ ตโย มหาวิหาเร การาเปตฺวา สตฺถุ อาคมนตฺถาย สาสนํ ปหิณึสุ ฯ สตฺถา เตสํ สาสนํ สุตฺวา ตตฺถ อคมาสิ ฯ เต ปจฺจุคฺคนฺตฺวา สตฺถารํ วิหาเร ปเวเสตฺวา “อิมํ วิหารํ จาตุทฺทิสสฺส พุทฺธปฺปมุขสฺส ภิกฺขุสงฺฆสฺส เทมีติ ติกฺขตฺตุํ นิยฺยาเทตฺวา วาเรน วาเรน ปฏิชคฺคนฺติ ฯ สตฺถา เทวสิกํ เอเกกสฺมึ วิหาเร วสติ, ยสฺส วิหาเร วุตฺโถ โหติ, ตสฺเสว ฆรทฺวาเร ปิณฺฑาย จรติ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑ - ๒

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ครั้งนั้น อ. อันเตวาสิก ท. ได้กล่าวแล้ว ซึ่งคำนั่นว่า ถ้าอย่างนั้น อ. เรา ท. จะไป สู่สำนัก ของพระศาสดา ดังนี้ กะอาจารย์ ฯ อ. อาจารย์ กล่าวแล้วว่า ดูก่อนพ่อ ท. อ. เศรษฐี ท. สาม เป็นผู้มีอุปการะมาก แก่เรา ท. ย่อมเป็น อ. เรา ท. รับแล้ว ซึ่งภิกษา ในนิเวศน์ ของเศรษฐี ท. เหล่านั้น ในวันพรุ่ง บอกแล้ว แก่เศรษฐี ท. แม้เหล่านั้น จักไป ดูก่อนพ่อ ท. อ. ท่าน ท. ยังการไป จงให้อยู่ทับ ดังนี้ ฯ อ. อันเตวาสิก ท. เหล่านั้น ยังการไป ให้อยู่ทับแล้ว ฯ ในวันรุ่งขึ้น อ. เศรษฐี ท. ยังข้าวต้มและข้าวสวย ให้ถึงพร้อมแล้ว ยังบุคคลให้ปูลาดแล้ว ซึ่งอาสนะ ท. รู้แล้วว่า อ. วันนี้ เป็นวันเป็นที่มา แห่งพระผู้เป็นเจ้า ท. ของเรา ท. ย่อมเป็น ดังนี้ กระทำแล้ว ซึ่งการต้อนรับ พาเอาแล้ว ซึ่งดาบส ท. เหล่านั้น ไปแล้ว สู่นิเวศน์ ยังดาบส ท. ให้นั่งแล้ว ได้ถวายแล้ว ซึ่งภิกษา ฯ อ. ดาบส ท. เหล่านั้น ผู้มีกิจด้วยภัตอันกระทำแล้ว กล่าวแล้วว่า ดูก่อนมหาเศรษฐี ท. อ. เรา ท. จักไป ดังนี้ ฯ อ. เศรษฐี ท. กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ. ปฏิญญา อันท่าน ท. รับแล้ว ต่อข้าพเจ้า ท. ตลอดเดือน ท. อันมีในฤดูฝน สี่ มีอยู่ มิใช่หรือ อ. ท่าน ท. จะไป ในที่ไหน ในกาลนี้ ดังนี้ ฯ อ. ดาบส ท. เหล่านั้น กล่าวแล้วว่า ได้ยินว่า อ. พระพุทธเจ้า เสด็จอุบัติแล้ว ในโลก อ. พระธรรม เกิดขึ้นแล้ว อ. พระสงฆ์ เกิดขึ้นแล้ว เพราะเหตุนั้น อ. เรา ท. จักไป สู่สำนัก ของพระศาสดา ดังนี้ ฯ อ. เศรษฐี ท. ถามแล้วว่า ก็ อ. อัน อันท่าน ท. นั่นเทียว ไปสู่สำนัก ของพระศาสดาพระองค์นั้น ย่อมควร หรือ ดังนี้ ฯ อ. ดาบส ท. กล่าวแล้วว่า ดูก่อนท่านผู้มีอายุ ท. อ. การไป แห่งชน ท. แม้เหล่าอื่น อันพระศาสดา ไม่ทรงห้ามแล้ว ดังนี้ ฯ อ. เศรษฐี ท. กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ถ้าอย่างนั้น อ. ท่าน ท. ยังกาล

จงให้มาถึง แม้ อ. ข้าพเจ้า ท. กระทำแล้ว ซึ่งการตระเตรียม จะไป ดังนี้ ฯ อ. ดาบส ท. เหล่านั้น กล่าวแล้วว่า ครั้นเมื่อท่าน ท. กระทำอยู่ ซึ่งการตระเตรียม อ. ความเนิ่นช้า จะมี แก่เรา ท. อ. เรา ท. จะไป ข้างหน้า อ. ท่าน ท. พึงมาข้างหลัง ดังนี้ ไปแล้ว ก่อนกว่า เฝ้าแล้ว ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชมเชยแล้ว ถวายบังคมแล้ว นั่งแล้ว ณ ที่สุดส่วนข้างหนึ่ง ฯ ครั้งนั้น อ. พระศาสดา ตรัสแล้ว ซึ่งวาจาเป็นเครื่องกล่าวโดยลำดับ ทรงแสดงแล้ว ซึ่งธรรม แก่ดาบส ท. เหล่านั้น ฯ ในกาลเป็นที่สุดลงรอบแห่งเทศนา อ. ดาบส ท. ทั้งปวง บรรลุแล้ว ซึ่งพระอรหัต กับ ด้วยปฏิสัมภิทา ท. ทูลขอแล้ว ซึ่งการบวช เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งบาตรและจีวรอันสำเร็จแล้ว ด้วยฤทธิ์ เป็นราวกะว่าพระเถระผู้มีร้อยแห่งกาลฝน ได้เป็นแล้ว ในลำดับแห่งพระดำรัสว่า อ. เธอ ท. เป็นภิกษุ เป็น จงมา ดังนี้นั่นเทียว ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. เศรษฐีทั้ง ๓ แม้นั้นแล จัดเกวียนคนละ ๕๐๐ เล่ม บรรทุกเครื่องอุปกรณ์แก่ทานมีผ้า เครื่องนุ่งห่ม เนยใส น้ำผึ้ง และน้ำอ้อยเป็นต้น ไปถึงเมืองสาวัตถีแล้ว เข้าไปสู่พระเชตวัน ถวายบังคมพระบรมศาสดา ฟังธรรมกถาแล้ว ในที่สุดแห่งกถา ตั้งอยู่ในโสดาปัตติผล ถวายทานอยู่ในสำนักของพระบรมศาสดาประมาณกึ่งเดือนแล้ว ทูลอ้อนวอนพระบรมศาสดาเพื่อเสด็จไปสู่เมืองโกสัมพี เมื่อพระบรมศาสดาประทานปฏิญญา ตรัสว่า คฤหบดีทั้งหลาย พระตถาคตทั้งหลายย่อมยินดียิ่งในเรือนว่างแล จึงกราบทูลว่า เรื่องนั้น พวกข้าพระองค์ทราบแล้ว พระเจ้าข้า การที่พระองค์เสด็จมาด้วยข่าวสาส์นที่พวกข้าพระองค์ส่งไป ย่อมควร ดังนี้แล้ว ไปสู่เมืองโกสัมพี ให้สร้างมหาวิหาร ๓ คือ โฆสกเศรษฐี ให้สร้างโฆสิตาราม กุกกุฏเศรษฐี ให้สร้างกุกกุฏาราม ปาวาริกเศรษฐี ให้สร้างปาวาริการาม แล้วส่งข่าวสาส์นไปเพื่อ

ประโยชน์แก่อันเสด็จมาแห่งพระบรมศาสดา ฯ พระบรมศาสดาทรงสดับข่าวสาส์นของเศรษฐีเหล่านั้น ได้เสด็จไปในที่นั้นแล้ว ฯ เศรษฐีเหล่านั้นต้อนรับทูลให้พระบรมศาสดาเสด็จเข้าไปในวิหารแล้ว มอบถวาย ๓ ครั้งว่า ข้าพระองค์ขอถวายวิหารนี้แก่ภิกษุสงฆ์ผู้มาจาก ๔ ทิศ มีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน ดังนี้แล้ว ย่อมปฏิบัติตามวาระ ๆ ฯ พระบรมศาสดาประทับอยู่ในวิหารหนึ่ง ๆ ทุก ๆ วัน ประทับอยู่ในวิหารของเศรษฐีคนใด ก็เสด็จเที่ยวไปเพื่อบิณฑบาตที่ประตูเรือนของเศรษฐีคนนั้นแล ฯ
